

LE TOURISTE BULGARE — DER BULGARISCHE TOURIST.

СПИСАНИЕ ЗА ТУРИЗЪМЪ И ПРИРОДООПИСАНИЕ.

Редактори: Д-ръ ХР. ПИПЕРОВЪ и С. Д. СКРИНСКИ.

Излиза мѣсечно (освѣтъ юлий и августъ). Струва за нечленове годишно 2 лева.
Въ странство 2.50 франка.

Всичко се изпраща: София, „Българско Туристско Дружество“.

Год. VI.

София, Мартъ 1907.

Брой 3.

№ 18.

ПОКАНА

ЗА VII. СБОРЪ НА БТД ВЪ ГР. ВРАТЦА.

Съгласно чл. 72 отъ устава на БТД и по рѣшение на VI. сборъ, канятъ се всички клонове на дружеството, както и всички членове, на VII. редовенъ сборъ въ гр. Вратца на 10. и 11. юний.

Всѣки клонъ е длъженъ да бѣде прѣдставянъ на сбора съ делегати (чл. 16. отъ устава). Желателно е да присѣствуватъ по-вече членове туристи. Тия отъ тѣхъ, които иматъ нужда отъ отпускъ отъ централнитѣ власти въ София, могатъ да се обърнатъ за съдѣйствиe къмъ централ. настоятелство.

Клоновитѣ настоятелства се умоляватъ да съобщатъ на прѣдседателя на клона „Веслецъ“ отъ БТД въ Вратца 5 дний прѣди сбора числото на сборянетѣ, за да се взематъ мѣрки за приготвене квартира.

Туриститѣ отъ Самоковъ, Долна-Баня, Брацигово, Каваклии и Бургасъ се събиратъ на 9 юний въ София, отдѣто заедно съ Софийнци заминуватъ съ пѣтничкия влакъ въ сѣбота на 9 юний въ 10.40 ч. в. за Мездра.

Орханийци пристигатъ въ Мездра направо въ сѣбота 9 юний вечерѣта.

Туриститѣ отъ Търново, Горна-Орѣховица и Орѣхово заминуватъ съ пѣтничкия влакъ на 9 юний за Мездра и на гара Плѣвенъ се сдружаватъ съ Плѣвенци въ 1 ч. прѣзъ ноцѣта.

ПРОГРАМА НА СБОРА.

I.

СѢБОТА, 9 ЮНИЙ.

Туриститѣ съ Софийския влакъ пристигатъ на гара Мездра, на 9 сръщу 10 юний въ 1.05 ч. н., по-рѣщнати отъ „Мургашици“ и отъ делегати на „Веслецъ“. Ношувка на гарата и въ с. Мездра.

II.

НЕДѢЛЯ, 10 ЮНИЙ.

Туриститѣ съ Плѣвенския влакъ пристигатъ на гара Мездра на 10 юний въ 4.13 ч. заранѣта, посрѣщнати отъ дошлитѣ по-рано туристи и делегати на „Веслецъ“.

5 ч. с. Всички редомъ потеглятъ за гр. Вратца.

8 ч. с. Пристигане въ гр. Вратца. Посрѣщане отъ Веслецки туристи, разни спортисти и гражѣани. Общо шедствие до градската градина. Почивка, закуска, настаняване на квартири.

9 ч. с. *Заседание на VII. редовенъ сборъ на БТД* въ салона на читалището „Развитие“.

ДНЕВЕНЪ РЕДЪ:

а) Отваряне на сбора. б) Отчетъ отъ централното настоятелство и докладъ на контролната комисия за 1906 г. в) Бюджетъ за 1907 г. г) Приемане нови клонове въ дружеството. д) Прѣдложение за съгласуване имената на нѣкои клонове съ новия уставъ на дружеството. е) Изборъ на ново настоятелство. ж) Прѣдложения отъ членовѣтѣ. — Затваряне на сбора.

Свободенъ обѣдъ.

СЛѢДЪ ПЛАДНѢ.

3 ч. Потегля се отъ градската градина за паметника на Хр. Ботйовъ. Полагане вѣнецъ отъ дружеството.

4 ч. Посѣщаване образцовия бубарникъ и копринената тъкачница.

Разгледъ на града.

Посѣщаване *туристовската изложба* въ салона на читалище „Развитие“.

6 ч. Тръгване за „Вратцата“. Горско забавление. Гошавка отъ мѣстния клонъ „Веслецъ“

Връщане въ града. Ношувка.

ПОНЕДѢЛНИКЪ, 11 ЮНИЙ.

ИЗЛЕТЪ ДО „ЛЕДЕНИЦАТА“.

Тръгване отъ сборището въ 5 ч. с. Главатарь прѣдседателтъ на Врачанския клонъ „Веслецъ“ г. Н. Алексневъ. Пристигане на „Леденицата“ къмъ 8 ч. Закуска (отъ свое храниво и питие). Посѣщаване пещеритѣ.

Въ 1 ч. сл. об. потегляне за Вратца прѣзъ Згориградъ. Обѣдъ при стубела въ „Юновото пасище“. Пристигане въ Вратца.

Въ 3 $\frac{1}{2}$ ч. в. точно изпращане отъ Вратца за Мездра на туриститѣ за Софийския влакъ. За останалитѣ туристи свободенъ разгледъ на града, вечеря.

Въ 8 $\frac{1}{2}$ ч. в. точно изпращане на туриститѣ за Плевенския влакъ.

ВТОРНИКЪ, 12 ЮНИЙ.

За свободнитѣ отъ служба туристи.

СВОБОДЕНЪ ИЗЛЕТЪ ДО МИНАТА „МѢДНА“.

Тръгване отъ града 6 ч. с. Сборище „Вратцата“. Главатарь туристътъ К. Чорбановъ. Пристигане на „Мѣдна“, почивка, закуска, разгледъ на мината и инсталацията на въздушната желѣзница. Въ 4 $\frac{1}{2}$ ч. потегляне за гара Елисейна. Въ 8-16 ч. в. потеглятъ туриститѣ съ Софийския влакъ, а въ 11-57 ч. в. тия съ Варненския.

Прѣзъ двата дена на сбора, 10 и 11 юний ще бжде открита въ салона на читалището „Развитие“ туристовска изложба. Сборище за излети и шедствия е градската градина.

Здравѣйте!

Р. В. Радевъ.

Прѣдъ Нилскитѣ прагове.

(Страничка отъ пѣтуването ми изъ южнитѣ страни)

На другия день тя замина и остави дълбоки слѣди въ душата ми. Отъ високата, потънала въ зеленина веранда на „Катарактъ-хотелъ“ азъ дълго врѣме гледахъ да се развѣва бѣлия вуалъ на българката, която лекиятъ кабриолетъ отнасяше къмъ гарата.

Скоро тренътъ по посока на Долни-Египетъ изпищѣ — свирката ме стресна Тя отиваше по незнайни пѣтица и азъ едва-ли нѣкога щѣхъ пакъ да срѣщна тази сантиментална натура, у която все пакъ, огорчена дълбоко въ душата си, споменътъ за отечеството изтрѣгваше облекчителни сълзи.

Слѣзохъ, замисленъ върху нейната горчива сѣдба, долу, повикахъ Мохамеда, слугата, и му казахъ да се приготви, за да ме придружи до праговетѣ на Нилъ, недалече отъ Асуанъ, та тамъ, въ шума на нилското бухтене, да задуша скърбътъ, която възбуди у мене печалната сѣдба на красивата българка.

И трѣгнахъ самъ, безъ да се обадя на Евгения и Жоржа — нѣколко минути слѣдъ това по прашния пѣтъ, ограденъ отъ странна разкошна зеленина отъ палми, ламони, мимози и кактуси, ме настигна и Мохамедъ.

Ние вървѣхме мълкомъ. Нѣколко километра не продумаме ни думица, ако Мохамедъ и да говорѣше доста сносно французки, ако и азъ въ скитанията си между арабския елементъ и да бѣхъ научилъ толкова думи отъ арабския езикъ, колкото сѣ потрѣбни за кратки обяснения. Всѣки бѣ прѣдаденъ на своитѣ мисли.

Отъ врѣме на врѣме срѣщяхме туристи отъ разни народности и не размѣнихме съ Мохамеда ни една шега по тѣхенъ адресъ, както правѣхме другъ пѣтъ.

Тежеше ми нѣщо на сърдцето.

Околнитѣ хубости не ме плѣняваха, нито жара чувствувахъ.

Когато чакъ Нилъ показва широкото си тѣло почти неподвижно, сладко, въ което се оглеждатъ кичеститѣ палми на брѣговетѣ и малкитѣ низки островчета; когато съживителниятъ хладъ откъмъ величествената рѣка лѣхна и поизстуди потъналото въ потъ чело, тогава азъ се обърнахъ къмъ моя спягтникъ.

— Кажѣ, Мохамедъ, нали този шумъ, койго долита отдалечъ до ушитѣ ми, е шумътъ на Нилскитѣ прагове? Да не се лѣжа?

— Да, хауага, имате право, не се лѣжете . . . Този шумъ е отъ водата, която се бие въ камънетѣ. . . Вие вече веднажъ бѣхте тамъ, на ли?

— Да, бѣхъ, Мохамедъ, но искамъ и днесъ да бѣда тамъ самичкъ да погледамъ . . .

— Завчера госпожата бързаше много, та не можахме да разгледаме добръ мѣстото . . . Тамъ е много страшно — довърши Мохамедъ.

* * *

Повървѣхме още малко пакъ въ мълчание.

Азъ се вслушвахъ въ близкия ревъ на Нилъ, а по водата му не се забѣлѣзваше вече онова спокойствие, присъщо на тази велика и по лѣнността си рѣка, като че ли надарена съ рѣдкото търпѣние да влаци тежките си, мѣтни цѣло лѣто води, на една дължина повече отъ 7000 километра, додѣто достигне желанія покой въ Срѣдиземно море. По повърхността се виждаха купчини пѣна, които полека-лека по-надолу се прѣскаха, изчезваха. Колкото шумътъ ставаше по-оглушителенъ, толкова и въ водата се забѣлѣзваше движение, нервностъ слѣдъ една отчаяна борба, пѣна, пѣна като потъ по уморено тѣло . . .

Още малко.

Още една-двѣ могили, двѣ криволици по брѣга и отъ височинката, потънала въ влага, прѣдъ насъ се откри грамадната, широка арена на една отчаяна борба, вѣковна война между двѣтъ стихии.

Ревъ оглушаваше всичко; за да кажа нѣщо на Мохамеда, трѣбваше да се навеждамъ надъ ухото му.

По цѣлата ширина на рѣката, тѣсно сближени едно до друго, се нареждатъ група отъ множество островчета — тукъ-тамъ стърчатъ остри скали. Нилъ стрѣмително се спуска къмъ тѣхъ и борбата съ завързва, грѣмлива, отчаяна, пѣняста, страшна. Рѣката налита безумно, скалитѣ отчаяно я отхвърлятъ назадъ, за да се сблъска съ онѣзи талози страшни, които идатъ слѣдъ нея, или да ги отхвърли върху съседните на двѣтъ страни въ страшенъ плѣсъкъ и вой безподобенъ . . .

Като че ли грамадната рѣка е сложена надъ адското огнище — тя реве, клокочи, върти се на едно мѣсто, зѣгатъ страшни хунии. . . И пакъ удари взаимни между талазитѣ, върху скалитѣ, застояли като вѣрни стражи на постоветѣ имъ, дадени отъ провидението, и пакъ ревъ и пѣна като грамадни купове чистъ бѣлъ памукъ . . .

Ударъ слѣдъ ударъ ганася водата, налита едното чудовище; ударъ слѣдъ ударъ отблъсва скалата, непобѣдимо чудовище . . . И водата, отбита отъ пѣтя си, се спуска въ ужасни улеи, дѣто опрѣднѣтъ погледъ се замайва. . . въ страшни водовъртежи, дѣто човѣка чака минутна смъртъ . . .

— Мохамедъ, онова, що се бѣлѣе? — попитахъ азъ наведенъ надъ ухото му.

— Единъ братъ, който сега ще мине по стихиятъ съ лодката си . . .

— Безумнико! — извикахъ азъ.

— Нищо, хауага, той е навикналъ. Рибарь е, напълнилъ си е лодката и сега си отива . . .

— Нима ще мине прѣзъ този адъ?

— Да, да! Гледайте! — каза усмихнато Мохамедъ.

Съ свито сърдце погледнахъ. Наистина, стихията бѣше вече сграбила лодката, въ която стоеше правъ арабинъ съ бѣла риза, стисналъ здраво въ ржката си дълга върлина. Лодката вече бѣ подхваната отъ течението и стрѣмително навлизаше между островчетата и стърчащигъ скалистгъ острила, готова да полети върху водовъртежитъ, по пѣната . . .

Боже, какво безумие! Той е изгубенъ! Таквази смѣлость . . . прѣдъ явната смъртъ! Азъ не дишахъ вече, защото лодката хитро насочвана съ дългата върлина, далече отъ скалитъ се плъзгаше изъ яростнитъ улеи, летѣше . . . готова всѣки мигъ да се разбие и отвлѣче въ адскитъ дълбочини, жертва на чудовишната борба . . .

Но, чудо! Арабинътъ прѣмина всички опасности, правъ непоколебимъ, смѣлъ . . . Отмина, тихо плувна лодката по вълнитъ надолу и арабинътъ запѣ една отъ онѣзи страстни мелодии, каквито само източната музика познава, мелодия, оглушавана отъ рева достигаше на откъслечи до насъ.

Олекна ми. Въздъгнахъ дълбоко.

* * *

Пакъ се вгледахъ въ стихийната борба и нѣкакъ очитъ ми се замайваха, нѣкакъ стихията ме викаше, мамѣше въ обятията си. Необяснимо чувство! . . .

Тръгнахме нагорѣ покрай праговетъ — все сѣщия ревъ, все сѣщия плѣсъкъ, все сѣщия вой, страшенъ, оглушителенъ.

Неволно погледътъ ми падна върху двѣ фигури, седнали по на единъ камъкъ — мжжъ и жена, англичани. Минахме покрай тѣхъ. Мълчаливи, неподвижни като древнеегипетскитъ статуи, тѣ не ни погледнаха — очитъ имъ бѣха вковани въ пѣняситъ улеи между островчетата . . .

— Трѣбва да сж англичани — забѣлѣзахъ азъ.

— Такива сж, въ нашия хотелъ квартируватъ и вече пети день идатъ тука и седятъ по цѣли часове на тѣзи камъни! — каза Мохамедъ.

Заминахме нагорѣ до началото на праговетъ, отдѣто почва борбата, върнахме се — двѣтѣ фигури мълчаливо стояха на сѣщитъ мѣста, въ сѣщитъ пози, съ погледи, вковани въ сѣщитъ мѣста.

Заминахме назадъ.

— Тѣ ще си останатъ тамъ до довечера — каза като на себе си Мохамедъ.

Чудни твари! Заковани въ зрѣлището, не мърдатъ и стоятъ съ часове . . . Чудна нация!

Отдалечяхме се. Полека-лека шумътъ ставаше все по-глухъ, далеченъ, водитъ нилски се успокояваха, тишина пакъ обгръщаше хубавитъ пейзажи.

Слънцето вече клонѣше да се скрие въ пустинята, когато ние се качвахме по стълбитѣ на главния входъ на хотела.

Простихъ се съ Мохамеда, поблагодарихъ му, дадохъ му онова, което му се пада, бакшиша, всесилното орѣжие на ориента, и съ олекнало сърдце излѣзохъ на верандата, дѣго съ мъмрене ме посрѣгнаха Жоржъ и Евгения, моята весела компания.

Избавихъ се отъ укоритѣ имъ съ обѣщание, че вече не ще се отдалечавамъ никждѣ, безъ да имъ обада.

Телегафнитѣ жици като прѣдсказвачи на врѣмето.

(Свършекъ).

Противъ всичко това можемъ, разбира се, да възразимъ: добрѣ, такова тълкуване, наистина, не би било лошо, но просто да се каже: „това не е вѣтръ, врѣмето е“, е все така само смѣло логическо заключение, дѣйствителността на което трѣбва тепърва да се доказва. Кждѣ е тогава онова доказателство, че това е врѣмето, което дѣйствува, че жицитѣ отъ него звучатъ?

А тукъ именно сме на пѣтъ къмъ цѣлѣта. Такова доказателство има съвсѣмъ просто, макаръ не леко, то е *обикновенната наша опитностъ*. Тази опитностъ, това старателно наблюдаване на цѣлото явление, показва, че онова разнo състояние на телеграфнитѣ жици, било че звучатъ, или никакъ не звучатъ или че звучатъ ту силно, ту слабо, ту съ високъ гонъ, ту пакъ по-слабъ и т. н. въ сжщностъ е зависѣло отъ разното състояние на атмосферата, или отъ врѣмето. Това е просто добитъ фактъ и за това най-вѣрно доказателство.

Вече знаемъ, че врѣмето, атмосферата, се състои отъ цѣлъ редъ явления, които така сжщо сж разни, всѣко по свои начини дѣйствува на жицитѣ. А отъ тукъ пѣкъ си обясняваме различията въ тѣхното звѣнтене. Да земеме само за примѣръ, макаръ че въ нашия случай то не трѣбва да бжде съвсѣмъ вѣрно, че наблюдаваме какъ тонътъ на звѣнящата жица въ разстояние на извѣстно врѣме, ако е потрѣбно прѣзъ цѣлия день, става по високъ. Веднага се хвърля въ очи, че причината на това може да бжде измѣнението на температурата на въздуха.

Разбира се, това вземаме само за примѣръ и за обяснение. Въ дѣйствителнось още не можемъ безъ опасностъ да кажемъ, кои отъ ония разни въздушни дѣатели причиняватъ тукъ повишение тона на звѣнящата жица, да ли е топлината, или друго нѣщо. Това е второстепенно. За насъ остава важниятъ и доказанъ фактъ, че разното състояние на врѣмето сжщо така се проявява въ разни дѣйствия върху телеграфнитѣ жици. Телеграфнитѣ жици, слѣдователно сж като нѣкой уредъ, които както нашитѣ барометри, топлотѣри и т. н. показватъ състоянието на врѣмето. Но не е само това.

Навѣрно, всѣкой знае отъ свой опитъ, че постепенното промѣнение на врѣмето мжно може човѣкъ самъ да наблюдава. Напримѣръ, едва ли нѣкой може да прѣсметне, качва ли се прѣзъ лѣтото топлината, да кажемъ напримѣръ, отъ 20° С на 22° С. А още по-малко се забѣлѣзва, да-ли въздушното налѣгане спада отъ 745 mm. на 740 mm., или пъкъ да-ли влажността на въздуха е 5 %. Но отъ това, че самъ човѣкъ не може да забѣлѣзва такава промѣна, не ще да рече, че тия промѣни не съществуватъ. Че пъкъ тия измѣнения сж въ дѣйствителностъ, човѣкъ узнава съ помощта на разни уреди, напр. съ топлотѣра, барометра и т. н.

Какво показва топлотѣрътъ? — Измѣнение топлината на въздуха. А барометрътъ? — Измѣнение на атмосферното налѣгане. Това сж, слѣдователно, уреди, съ които можемъ да слѣдимъ измѣнението, макаръ сами съ тѣлото си да не чувствуваме, състоянието на разнитѣ дѣятели, отъ които атмосферата и врѣмето сж съставени. И къмъ тѣзи уреди се прибавя новъ, бихме го нарекли универсаленъ уредъ — *телеграфни жици, които могатъ да показватъ състоянието на врѣмето, защото се подаватъ на измѣненията му.*

Точнотѣта на нѣкои отъ горѣказанитѣ уреди, било топлотѣра, барометра или други, завися отъ тѣхната чувствителностъ, споредъ това, дали бърже и вѣрно ще покаже собственното измѣнение на дѣятелитѣ, които дѣйствуватъ на тѣхъ. А сжщо така е и при нашия универсаленъ уредъ, защото споредъ правенитѣ опити, смѣло можемъ да кажемъ, че чувствителността му е толкова силна, шото може да показва и такива измѣнения на врѣмето, които едва слѣдъ дълго врѣме, слѣдъ 20 — 30 часа ставатъ за хората очевидни. На кжсо казано, за насъ телеграфнитѣ жици сж *прѣдсказвачи на врѣмето*. Необходимо е да се проумѣва езикътъ на този нѣмъ прѣдсказвачъ на врѣмето; неговиятъ езикъ, както опрѣдѣлихме въ началото, сж всевъзможнитѣ високи, непрѣкъснати или откъслечни звѣнтения и свирения, които сж вѣрнитѣ изрази на онова, което наново ще настане въ врѣмето. Цѣльта на тия наши редове е да научимъ този новъ езикъ.

* * *

Първиятъ, който се е занимавалъ съ въпроса за звѣнтенето на телеграфнитѣ жици въ свѣзка съ врѣмето, е *Д-ръ Ейдамъ* отъ Брауншвайгъ, който, като прослѣдилъ внимателно това явление, дошелъ до извѣстенъ резултатъ, формулиранъ въ слѣднитѣ четири основни правила:

1. телеграфнитѣ жици не звѣнтятъ непрѣкъснато и постоянно;
2. звѣнтенето на телеграфнитѣ жици не е причинено отъ движението на въздуха; както безъ вѣтъръ, така и при вѣтъръ жицигѣ могатъ да звѣнтятъ или да не звѣнтатъ;

3. силата, мощността на звѣнтенето е мѣнлива;

4. височината на тона, който жицигѣ издаватъ, е мѣнлива.

Отъ тия четири основни правила и отъ по-нататѣшнитѣ наблюдения — при какви условия се явяватъ различнитѣ звучения на телеграфнитѣ жици, *Д-ръ Ейдамъ* е далъ слѣднитѣ заключения:

1. звученето на телеграфнитѣ жици е въ опредѣлено отношение къмъ слѣдующето врѣме, и то така, че едноврѣмното издаване на свирящи, а послѣ брънчливи тонове показва на лошо врѣме (дъждъ, снѣгъ, вѣтъръ или буря);

2. частъ за настѣпване лошо врѣме е въ зависимостъ отъ височината на тоновете: при ниски тонове измѣнение на врѣмето ще стане слѣдъ 30—48 часа, при високи, приблизително свирящи, вече слѣдъ 6—10 часа;

3. характерътъ на лошото врѣме зависи отъ силата на тоновете: колкото по-силни, по-мощни тонове, толкова по-лошо врѣме.

Докторъ Ейдамъ е наблюдавалъ не само влиянието върху телеграфнитѣ, но и върху телефоннитѣ жици и дошелъ до заключение, че това влияние е еднакво; това което се отнася до телеграфнитѣ жици, се отнася сѣщо така и за телефоннитѣ. Слѣдователно, се едно е, да-ли своигѣ наблюдения правимъ върху телеграфни или върху телефонни жици.

Но по-къснитѣ наблюдения и изучавания на Ф. Бокъ отъ Бабелхаусъ доказватъ, че това не е така — телеграфнитѣ и телефоннитѣ жици не се отнасятъ къмъ врѣмето еднакво; трѣбва да се наблюдаватъ отдѣлно, и чакъ тогава можемъ да извадимъ вѣрни правила. Че това указание на Бока е вѣрно, показва пакъ опитътъ, когато отъ двѣтъ жици (телеграфна и телефонна), които стоятъ близо, телеграфната звучи, а съседната телефонна е спокойна, или обратно.

Отъ това отношение между двата вида жици е опредѣлилъ Бокъ (E. Bock. — „Untersuchungen über das Tönen der Telegraphen und Telephonleitungen“. Das Wetter. XXI, p. 185 u. F.) слѣднитѣ основни положения:

A. 1. телефоннитѣ и телеграфни жици въ разни врѣмена звучатъ различно и по свой начинъ.

2. Телефонната жица, наблюдавана едноврѣменно съ телеграфната, не показва сѣщото състояние: когато първата звучи, втората може да бѣде спокойна, и обратно.

3. различното състояние на двѣтъ жици е въ извѣстно отношение съ бѣдещето състояние на врѣмето.

B. 1. телеграфнитѣ и телефонни жици не звучатъ непрѣкъснато и постоянно; между единичнитѣ трептения може да настанатъ прѣкъсвания отъ нѣколко секунди или минути, даже и по нѣколко часа.

2. трептенето на двѣтъ жици не зависи отъ вѣтъра — то може да начене и при безвѣтрие и наopakъ, да прѣстане при вѣтъръ.

3. силата на звука е мѣнлива — тукъ едва може да се долови, тамъ пѣкъ може да се чува на разстояние отъ 10—50 крачки. Съответствующитѣ измѣнения въ силата на звука могатъ бѣрже да се изреждатъ, често пѣти даже въ продължение на нѣколко секунди или минути.

4. височината на тона въ разни врѣмена сѣщо така е различна. Разликата може да бѣде твърди голѣма и да се наблюдава въ сѣвсѣмъ кратко или по-дълго врѣме.

Както се вижда, изброенитѣ дотукъ положения се сходятъ напълно съ ония на Ейдама. Но Бокъ добавя и други.

5. задружно могатъ да звучатъ повече тонове, като се сливатъ въ акордъ; понѣкога пъкъ се чува неотчетливо брѣмчене, но пакъ може единъ опрѣдѣленъ тонъ да прѣобладава надъ другитѣ.

6. звукътъ, издаванъ отъ жицитѣ, не трѣбва да бѣде всѣкога силенъ, еднакъвъ, но може да бѣде и откъслеченъ, трептящъ, съставенъ отъ цѣлъ редъ еднакви, добри забѣлѣжими трептения; числото на тия трептения за една секунда въ разни врѣмена може да бѣде различно.

7. често пѣти звученето на жицитѣ въ противоположното на вѣтъра направление е много по-силно и се чува на много по-голямо разстояние, отколкото по савото направление на вѣтъра.

8. въ извѣстно врѣме можемъ да забѣлѣжимъ, че само нѣкои телеграфни и телефонни директори звучатъ по-силно; понѣкога пъкъ можемъ да наблюдаваме еднакво звучене по всичкитѣ жици.

Възъ основа на тия разнообразни състояния на телеграфнитѣ и телефонни жици, било изобщо или часно за извѣстно врѣме, Бокъ е наредилъ *правила за прѣдсказване врѣмето*, които излагаме въ долната таблица.

При излагане на правилата ще употребяваме извѣстни знаци, числа и съкратени думи. Така, за наименование на жицитѣ: Тлг. означава телеграфна жица, Тлф. — телефонна жица. Число, поставено слѣдъ съкратената дума, показва *силата на тона*, изразена въ разстояние (въ крачки), дѣто ясно се чува. Напрямѣръ, Тлг. 10 означава, че звѣнѣнето на телеграфната жица е ясно чувано на разстояние десетъ крачки, Тлф. 0 означава пълно спокоичество на телефонната жица, Тлг. 10, Тлф. 0 означава, че телеграфната жица звучи (нейното звучене се чува на 10 крачки), но въ сѣщото врѣме телефонната жица е спокойна.

Ако къмъ съответното съкращение е прибавено още едно число, отдѣлено отъ първото съ запетая, то послѣдното показва *височината на чувания тонъ*. Височината на тоноветѣ въ музиката се отбѣлѣзва, както е извѣстно, съ опрѣдѣлени букви, напр.: c, d, e, f, g, a, h. Всѣки не може да бѣде свършенъ музикантъ, за да опрѣдѣли точно, кой тонъ се чува; но пъкъ всѣкой може да разпознае, да-ли чуваниятъ тонъ е нисъкъ, или малко по-високъ, или пъкъ високъ, звѣнливъ. За тая цѣль е наредена най-проста скала. Въ нея височината на тона се опрѣдѣля съ петъ числа — отъ 1 до 5, отъ тѣхъ 1 означава дълбокъ, нискъ тонъ, 2 — малко по-високъ и т. н. чакъ до 5, тонъ високъ звѣнливъ, свирещъ. Четемъ така: Тлг. 10, 5 означава, че телеграфнитѣ жици звучатъ ясно на разстояние десетъ крачки и съ високъ тонъ.

Сега, щомъ можемъ да разбираме говора на нашия прѣдсказвачъ, ние ще се опитаме да проникнемъ до ония таинствени работилници на природата, въ които тя прѣде нашата сѣдба. Съ едно много просто и ефтино, но неизвѣстно до сега срѣдство, ние ще откриемъ покривалото, което закрива отъ насъ най-близкото ни бѣдѣще.

Въ нашата таблица изслѣдваніята на Бока сж изложени въ двѣ колони: въ лѣвата е показано наблюдаваното състояние на жицитѣ, а въ дѣсната е показано, какво врѣме, споредъ него, може да се очаква,

СЪСТОЯНИЕ НА ЖИЦИТѢ:

1. Тлг. 0, Тлф. 0 дълго врѣме
2. Тлг. 0, Тлф. 10—20, 3 . . .
3. Тлг. 0, Тлф. 30—50, 3—5
4. Тлг. 0, Тлф. 10, 2—3 по цѣлитѣ жици.
5. Тлг. 0, Тлф. 30, 4 по цѣлитѣ жици.
6. Тлг. 0, Тлф. 10—20, 2—3 съ прѣкъсване на звъntenето .
7. Тлг. 0, Тлф. 30—50, 3—5 тоноветѣ откъслечни, съ удари, бързо слѣдващи единъ подиръ другъ.
8. Тлг. 0, Тлф. 20, 3, тоноветѣ откъслечни, свободни, на повечето стълбове, често еднѣтъ тонъ ясно изпѣква надъ другитѣ.
9. Тлг. 0, тоноветѣ еднични, Тлф. 0.
10. Тлг. до 10, Тлф. 30, 3. На Тлф. ударитѣ полека до бързи, на повечето стълбове.
11. Тлг. 20—30, Тлф. 0.
12. Тлг. до 30, постепенни удари, Тлф. 0.
13. Тлг. 30, 3—1, ударитѣ бързи, послѣ слаби.
14. Тлг. 50, Тлф. 25, 5. Тлф. показва бързи удари, височината на тоноветѣ поредъ се усилюва и намалява.
15. Тлг. до 20, 2—3. Тлф. до 20, 2—3. И у двата тоноветѣ съ удари.
16. Тлг. 20, 3. Тлф. 30, 3, послѣдния тоноветѣ прѣкъснати .
17. Тлг. 30—50, 3—5, Тлф. 30—50, 3

ПРѢДСКАЗВАНЕ:

Установеното врѣме ще продължава още 24—36 часа.

Спокойно, ясно врѣме.

Ясно врѣме, лѣтно врѣме ще бжде горешо, въ зимата — ще настане студъ.

Слабо охлаждане отъ вѣтъръ, иначе доброто врѣме ще потрае.

Силно изстудяване отъ вѣтъръ, прѣзъ зимата остъръ мразъ; иначе доброто врѣме трае.

Слабъ вѣтъръ, промѣнчиво, ясно и облачно.

Промѣна на врѣмето въ разстояние на 6 часа (лѣтно врѣме значително охлаждаване съ силенъ вѣтъръ).

Силно вѣтровито, отначало още сводѣтъ заоблаченъ, а и дъждъ, покѣсно частично изясняне.

Врѣмето прѣзъ 12—24 часа трайно.

Слѣдъ 12 часа постепенно замрачаване, слѣдъ 24 часа силенъ вѣтъръ, повечето безъ дъждъ.

Постепенно силно замрачаване. Небосводѣтъ се покрива съ мракъ до 30—40 часа.

Отначало вѣтъръ, отъ 48—72 ч. прѣзъ лѣтото дъждъ и буря.

Измѣнение врѣмето въ разстояние на 36 часа, непрѣкъснатъ вѣтъръ съ усилюване.

Слѣдъ 24 часа ще се заоблачи, послѣ слабъ дъждъ.

Освѣжающъ вѣтъръ и облачно.

Бърза промѣна на врѣмето съ силенъ дъждъ.

18. Както въ номеръ 16, но ударитъ на Тлф. бързи.

19. Звукътъ чуванъ противъ вѣтъра по-добрѣ, отъ колкото по вѣтъра.

20. Дрънкането жицитъ на Тлг. имѣ.

Промѣна на врѣмето и дъждъ вече слѣдъ 6 часа.

Бърза промѣна по направление на вѣтъра.

Бърза снѣжна виелица.

Огъ тия специални номера можемъ да извадимъ общи цѣнни правила и основи :

1. Ясно, равно, хармонично звѣнтене е прѣдсказване на ясно и спокойно врѣме; неопрѣдѣлени, неравнобиющи, при които за моментъ височината и силата на тона се мѣнява, е пѣкъ прѣдвѣстникъ на нееднакво и мъгливо врѣме.

2. Напълно еднаквото звучене на жицитъ както на телеграфа, така и на телефона, и то еднакви не само въ силата, но и въ височината на тоноветъ, при разстояние 30—50 крачки за силата и 3—5 за височината, означава, споредъ правилото, близъкъ дъждъ.

3. Показва-ли телеграфната жица звѣнтене по-силно и по-високо отколкото телефонната, можемъ да очакваме увеличение на облачността, а въ случай на противното пѣкъ — хубаво и дори горещо врѣме.

4. Ако двѣтъ жици сж спокойни по-дълго врѣме, това показва че сжществующето състояние на врѣмето ще се продължи.

5. Прѣкъсване, съ бързи удари слѣдваще звѣнтене на телефоннитъ жици, свидѣтельствува промѣна на врѣмето (често пжти още слѣдъ 6—10 часа).

6. Дълги минутни прѣкъсвания въ звѣнтенията показватъ непостоянно, веднага промѣнливо врѣме.

7. Звучене по цѣлитъ жици или на по-голѣмо число телеграфни и телефонни стълбове, прѣдсказва изстудяване.

Това сж главнитъ основи и разпознавания, установени отъ досегашнитъ наблюдения и опити. Забѣлѣзва се, че повечето отъ тия основи сж всеизвѣстни и иматъ локална мѣстна стойностъ, т. е. прѣдсказването, направено възъ основа на тѣхъ, се отнася до мѣстою кждѣто е станало наблюдението. Туристътъ не може да прѣдсказва бжджшето състояние на цѣлата земя: нему би стигало, ако може да се прѣдскаже само за оня сравнително малъкъ кдсь земя, по който пжтува. Ще бжде достатъчно, ако туристътъ може да разпрѣдѣли пжти си споредъ очакваното състояние на врѣмето, ако узнае да-ли това състояние ще се удържи или не, и ако се промѣни, да-ли промѣната ще бжде къмъ по-добро или по-лошо. „Ще вали ли — нѣма ли да вали?“ — тамъ е въпросътъ, само на него желаемъ да имаме отговоръ.

А въ това отношение нашиятъ пророкъ, ако и сравнително младъ и „неопитенъ“ ни дава съвсѣмъ удовлетворителенъ отговоръ.

Д-ръ И. Бѣлоглавъ.

Изъ Časopis turistu.

Отъ географското дружество при чешкия университетъ въ Прага.

ПОКАНА

ЗА ИЗЛЕТЪ ВЪ РОДОПИТЪ.

Най-младият членъ въ туристовската задруга, Брациговският клонъ „Родопи“, има редовно събрание на 6 февруарий, въ което рѣши да се направятъ четири излета прѣзъ сезона на 1907 г. изъ околноститѣ на Брацигово. Четвъртиятъ излетъ ще бѣде петдневенъ, отъ 15 до 19 августъ и ще има слѣдния маршрутъ:

15. августъ: Брацигово—Ясж-кория—Фотенъ.

16. „ Фотенъ—прѣзъ планината покрай границата за казармата Ташъ-Боазъ.

17 августъ: Ташъ-Боазъ—Лжджене.

18 „ Лжджене—Ракитово—Батакъ.

19. „ Батакъ—Еледжикската планина—Пещера — Брацигово.

По тоя случай клонътъ кани всички туристи, членове на разнитѣ клонове отъ БТД, които иматъ възможность да взематъ участие въ тоя излетъ на родопци. Въ него тѣ ще иматъ възможность да видятъ единъ непостѣненъ кѣтъ отъ Родопитѣ, който по своитѣ дивни хубости не отстъпва на най-красивитѣ мѣстности въ нашето отечество. Участникитѣ въ тоя излетъ ще насърдчатъ младитѣ брациговски туристи и ще спомогнатъ за събиране материалъ за пътеводителъ въ Родопитѣ.

Желающитѣ да участвуватъ въ излета се умоляватъ да съобщатъ затова съ едно отворено писмо до 10 августъ на Брациговския клонъ.

гр. Брацигово, 20 априль 1907 г.

Иер. Ив. Иеремиевъ.

Касиеръ на клона „Родопи“ отъ БТД.

ВѢСТИ.

Отъ смъртта на незабравимия Алеко Константиновъ се навършватъ тъкмо 10 години на 11 май. Софийскиятъ клонъ отъ БТД, който носи неговото име, е взелъ инициативата за отпразнуване тая тъжна десетгодишнина, като се отдале заслужената почить на основателя на туризма въ България. За тая цѣль клонътъ е избралъ двама делегати: клоновитѣ прѣдседателъ и подпрѣдседателъ, които съвмѣстно съ делегати отъ

комитета „А. Константиновъ“ (който публикува съчиненията на покойния и урежда фонда за въздигане паметникъ) да изработи подробна програма за празника.

Излети.

Софийскиятъ клонъ „Алеко Константиновъ“ има на 19 и 20 априль задружно съ Долнобанския клонъ „Ибърски туристъ“ излетъ до Траяновитѣ врата, Еледжикъ, Вѣтрень и Бѣлово. Изле-

тътъ излѣзе много сполучливъ и въ единъ отъ иднитѣ броеве на БТ ще помѣстимъ описание на него.

За 18, 19 и 20 май сжиятъ клонъ урежда тридневенъ излетъ съ маршрутъ: София, Царибродъ, Ждрелото, Погановски мѣнастирь, Трънъ, Руй, Брѣзникъ, Батановци, София.

Врачанскиятъ клонъ „Веслецъ“ е ималъ на 6 май излетъ до „Леденицата“.

На 13 май сжиятъ клонъ е направилъ излетъ до мината „Мѣдна“. Излетътъ е билъ посѣтенъ отъ 78 души, членове и гости, между които и много дами.

Долно-банскиятъ клонъ „Ибърски туристъ“ устройва за 20 май излетъ до върха „Сакарджа“.

На 11 май туристътъ Владимир Аначковъ, членъ отъ сжия клонъ, се обложилъ да иде за единъ день съ велосипедъ прѣзъ Кочариново до Рилския мѣнастирь и да се завърне. Тръгване 5 ч. с., връщане 9 ч. в. Силенъ насрѣшенъ вѣтъръ му попрѣчилъ въ Дупнишкото поле и той загубилъ баса, като закъснѣлъ съ $\frac{1}{2}$ часъ. По такъвъ начинъ той измяналъ въ 1 день 2:21 к. м.!

Клонови празници,

Брациговскиятъ клонъ „Родопи“ е ималъ на 23 априлъ — деньтъ на провъзгласяването тракийското въстание — годишния си празникъ. По тоя случай той е билъ телеграфически поздравенъ отъ прѣседателя на центр. настоятелство.

Долнобанскиятъ клонъ „Ибърски туристъ“ ще празнува

на 31 май — Възнесение — клонвия си празникъ. По тоя случай клонътъ устройва за 30 май съмеенъ излетъ до сбора „Св. Спасъ“ въ балкана „Гергиница“.

Новозаписани членове.

Въ Брациговския клонъ „Родопи“ сж приети слѣднитѣ лица за членове:

Ив. Гагевъ, учителъ.

Ив. К. Иеремиевъ учителъ.

Тод. А. Бакърджиевъ, шивачъ.

Над. А. Шопова, ученичка.

Мар. Пандова

Ел. Илиева

Ил. Илиевъ, телеграфистъ.

Изгоди.

Г. Владим. Аначковъ, притежателъ на градината — бярария „Ибърски туристъ“ въ с. Долна-бана, прави 20% отстъпка на всички туристи, които посѣтятъ градината му.

Постѣпили суми. — Въ касата на центр. настоятелство сж постѣпили слѣднитѣ суми:

Отъ В.-Търновския клонъ „Трапезица“ отъ БТД 50 лв., приносъ и записнина за 1906 г. — Отъ Долно-банския клонъ Ибърски туристъ 12 лв. приносъ за 1906 г. — Отъ абонаментъ на БТ за 1906 г. 21.80 лв. и за 1907 г. 20 лв.

Прѣдлага се на ония клонове отъ БТД, които до сега не сж се издължили къмъ центр. наст. за 1906 г. или не сж прѣдставили отчетъ за изтеклата година, да сторятъ това въ едно най-кратко врѣме, за да не имъ се отнеме правото да участвуватъ въ сбора.

Книжнина.

Prof. D-r C. Kassner in Berlin, Bulgarien auf Grund eigener Reisen. Mit 5 Tafeln. Zeitschrift für Erdkunde in Berlin. Jrg. 1906 № 6 и 7.

Въ своята статия „България въз основа на собствени пътувания“, която проф. Д-ръ Каснеръ въ Берлинъ публикува въ нѣмското географическо списание, авторътъ излага своя рефератъ държанъ въ специалното заседание на казаното дружество на 19 мартъ н. с. 1906 г.

Авторътъ е извѣстенъ метеорологъ и той е прѣдприелъ своитѣ пътувания изъ отечеството ни прѣз петъ лѣта подредъ, отъ 1900 до 1904 г. включително, съ чисто научна цѣль. Статията си той започва съ краткъ исторически уводъ слѣдъ който дава антропологически свѣдѣния за населението и орографически бѣлѣжки за страната. Послѣ пристѣпля къмъ описване на посѣтенитѣ отъ него градове: Видинъ, Ломъ, Свищовъ, Русе, Плѣвень, Ловечъ, Търново, Шуменъ, Варна, Габрово, София, Татаръ-Пазарджикъ, Пловдивъ, Казанлъкъ, с. Шипка, Ст.-Загора, Сливень, Ямболъ, Бургасъ и др., както и Рилския манастиръ и Сливенскитѣ бани. Авторътъ се докосва и до природнитѣ хубости на отечеството ни, като разправя за Бѣлоградчикскитѣ околности, Девня, Старопланинскитѣ проходи, Витоша, Рила, Родопитѣ и Костенецъ, които той

посѣтилъ. Той разгледва сжшо търговията, индустрията ни, въ свѣрка съ съобщителнитѣ срѣдства и просвѣщенiето. Статията му е окрасена съ фотографии отъ разни нашенски мѣстности.

Трѣбва да отдадемъ заслужената справедливостъ г-ну проф. Каснеру за неговото безпристрастие при обсъждането на различнитѣ разгледвани отъ него въпроси: дѣто е трѣбвало да ни похвали, той го върши, а дѣто е нужно да ни осѣди, не се стѣснява да го направи. Въ странство иматъ много прѣвратни понягня за насъ и отечеството ни, отъ една страна поради липса на по пълни свѣдѣния за България, а отъ друга — отъ зложелателнитѣ дѣйствия на нашитѣ неприятели, които даже съ злато подкупватъ хулители на всичко българско. Г. К., който е пътувалъ цѣли 5 лѣта изъ България, е ималъ възможность да ни изучи добръ и като обективенъ ученъ, ни е описалъ прѣдъ своитѣ съотечественици такива, каквито сме си въ дѣйствителность съ всичкитѣ ни добри и лоши страни и каквито трѣбва да желае всѣки българинъ да бждемъ прѣдставени прѣдъ културния свѣтъ. Съ това г. К. ни е принесълъ голѣма услуга, за която не можемъ да му не благодаримъ.

Хр. Пип.

Обявления.

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ
и се пусна въ продажба книгата:

„ВЪ ЮЖНИТЪ СТРАНИ“

(Египетъ—Южна Арабия—Източна Африка)

Пътни записки отъ Р. В. Радевъ.

185 картини на мѣстности, градове, паметници и типове
Леко увлѣкателно четиво.

210 ГОЛѢМИ СТРАНИЦИ, ХУБАВЪ ПЕЧАТЪ, ГОЛѢМЪ ФОРМАТЪ.
цѣна 3 лева.

Продава се въ книжарницитѣ на
Олчевъ и Касжровъ въ София.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА
на

Български Туристъ

Списание за туризмъ и природоописание.

Органъ на Българекото Туристекое Дружество.

ГОДИНА VI. 1907.

Редактори: { Д-ръ Хр. Пиперовъ.
 { С. Д. Скрински.

Излиза мѣсечно (освѣтъ юлпй и августъ) Струва за не-
членове годишно 2 лв., въ странство 2.50 фр.

Записването абонати става въ София въ Придворната
книжарница Касжровъ и редакцията на сп. „Родина“, а въ
провинцията — въ клоноветѣ отъ БТД и при телеграфо-пощен-
скитѣ станции.

Приематъ се за послѣдната страница на списанието обявления отъ хо-
телжи, гостинничари, продавачи на туристски вещи и т. п. при най-из-
носни цѣни.